

Kadernota 2018 - 2022

Gemeente Laren

Inhoud

Inleiding	3
Deel A. Kaderstellende ontwikkelingen: prioriteiten per programma.....	7
Openbare orde en Veiligheid	7
Bouwen, wonen, milieu en duurzaamheid	7
Wegen, water en verkeer	8
Onderwijs	9
Cultuur en recreatie	9
Sociaal Domein	9
Deel B. Autonome ontwikkelingen.....	12
Algemene uitkering	12
Herfinanciering leningen	12
Precario	12
Deel C. Investeringsplanning	13
Wateroverlast – afkoppeling gemeentelijke panden.....	13
Uitvoeringsprogramma gemeentelijke Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) 2017 t/m 2021	13
Investerings reconstructies.....	14
Riolering.....	14
Openbare Verlichting	14
Deel D. Verbonden Partijen.....	15
BEL Combinatie.....	15
GR Regio Gooi & Vechtstreek.....	16
GR Veiligheidsregio (GR VGV).....	17
Goois Natuur Reservaat (GNR).....	17
Deel E. Algemene dekkingsmiddelen	18
Afvalstoffenheffing.....	18
Algemene Uitkering.....	18
Bijlage: memo subsidieplafond Laren	19

Inleiding

De Kadernota 2018-2022 schetst de hoofdlijnen van het financiële beleid voor het jaar 2018 als voorbereiding op de begroting 2018. Bovendien geeft de kadernota een doorkijk naar de jaren tot en met 2022, om duidelijk te maken hoe we er als gemeente in meerjarig perspectief voor staan. Het jaar 2022 is toegevoegd omdat in dat jaar de mogelijkheid tot het heffen van precario op ondergrondse leidingen wordt afgeschaft. Dat heeft een significant nadelig effect (€ 859.733,-) op onze begroting en maakt lastenverzwaringen of inkomstenverlaging uit OZB naar de toekomst problematisch.

Toch zijn wij trots op de kadernota die nu voorligt. Het grootste deel van de inkomstenval door het wegvallen van de precario-inkomsten is al opgevangen door het financieel degelijk beleid van de afgelopen jaren. Grote projecten als Singer, het zwembad, het Sociaal Domein, doorontwikkeling en de noodzakelijke investering in de BEL Combinatie, wateroverlast en Hart van Laren zijn financieel duurzaam verwerkt in onze begroting. Het Hart van Laren is zo georganiseerd dat alle daarmee gemoeide lasten nu direct via de exploitatie lopen en het exploitatietekort is al opgenomen in de begroting van 2017-2020 waardoor de reserve kan worden ingezet voor noodgevallen of voor investeringen ten bate van het meerjarig exploitatieresultaat.

Het geprojecteerd structureel tekort bij de kadernota van 2014¹ van 1,2 mln waarmee dit college startte is omgebogen door veel inzet naar een structureel overschot (behoudens de plotse inkorting van de termijn waarop precario kan worden geheven). Jaarlijks hebben wij ons beklaagd over de dagkoersen van de algemene uitkering, per circulaire werden wij, soms zelfs in het lopende boekjaar, verrast met een tegen- of meevaller. In de eerste jaren van deze collegeperiode met name tegenvallers en recentelijk lijkt de wind toevallig wat mee. Het is voor een wethouder financiën niet te voorspellen hoe de algemene uitkering zich gaat ontwikkelen. Het meest recente voorbeeld waarbij een onderhandelingsperiode van 10 jaar over de verruiming van het lokaal belastinggebied gekoppeld met de afbouw termijn van de precarioheffing wordt weggegooid door een amendement in de Eerste Kamer is het zoveelste voorbeeld waarbij gemeenten meer en meer een uitvoeringskantoor worden van de centrale overheid en er van gelijk overleg geen sprake meer is. De lasten worden bij lokale overheden neergelegd zonder de beschikking over de middelen mee te geven. Het levert een beeld op van een onbetrouwbare Rijksoverheid die lokale overheden opzadelt met grote problemen.

In dit kader zijn nog twee risico's te benoemen: enerzijds de zogeheten opschalingskorting die mogelijk nog wordt opgelegd. Dit terwijl bij de laatste twee kabinetsformaties het rijk het maximale bedrag heeft bezuinigd op de gemeenten dat volgens het CPB mogelijk was. Omdat het accres lager uitviel dan geraamd, is er uiteindelijk zelfs honderden miljoenen méér bezuinigd dan tijdens de besluitvorming aangegeven. Het andere risico is de nieuwe kabinetsformatie zelf waarbij ambities van de rijksoverheid vaak deels worden gefinancierd door kortingen op decentrale overheden als de gemeenten en de provincies. In deze kadernota is met die risico's geen rekening gehouden.

Ondanks bovenstaande is het toch gelukt om de noodzakelijke kosten, onder andere voortkomend uit gemeenschappelijke regelingen en belangrijke voorzieningen, die de afgelopen jaren op ons pad kwamen op te vangen in onze begroting en de begroting sluitend te houden. Daarnaast zijn wij aangesloten bij de Metropool Regio Amsterdam (MRA) en hebben we flinke ambities vastgelegd in de Regionale Samenwerkingsagenda (RSA) die wij ook financieel waarmaken binnen deze begroting. Het maakt dat wij met enige trots deze kadernota presenteren.

Het Sociaal Domein ontwikkelt zich meer en meer richting een maatwerk georiënteerde organisatie die met kleine aanpassingen met name de menselijke ambities meer dan netjes kan waarmaken. Ook binnen deze kadernota stellen wij u kleine aanpassingen in de budgetten voor die uiteindelijk budgetneutraal kunnen worden uitgevoerd, en de "taakstelling" uit de vorige begroting is opgeheven.

¹ Niet in behandeling gebracht bij de gemeenteraad

Het credo van deze coalitie is dat de kosten voor het Sociaal Domein de inkomsten niet overschrijden en wij hebben steeds beter zicht op de financiën en zijn vol vertrouwen dat dit ook lukt. De afgelopen jaren hebben wij daarnaast kunnen werken aan een reserve Sociaal Domein die inmiddels bij 2 miljoen groot is. Hiermee kunnen we de eerste tegenvallers opvangen wanneer die zich zouden aandienen. Ook op dit punt is de gemeentelijke financiële huishouding danig verstevigd.

Hoewel het behoorlijk ploeteren was om de cijfers goed boven tafel te krijgen lijken wij ook een financiële meevaller te kunnen presenteren op het Raadhuis. De exploitatie verbetert en kosten voor de bode en receptie worden direct op het gemeentebestuur verhaald. Hierdoor kan het begroot exploitatietekort van €209.000,- met €110.000,- naar beneden worden bijgesteld. Een herfinanciering van enkele leningen levert ook een positief effect op.

Tevens worden in deze kadernota ook structureel de ambities op het gebied van duurzaamheid, bereikbaarheid en veiligheid opgenomen. Ook herintroduceren we een (kleinere) risicoreservering op het gebied van de precario-inkomsten om toekomstige inkomstenderving te kunnen verzachten. Het lijkt ons aan een nieuw college om het laatste gat op dit gebied te dichten, maar afhankelijk van de uitkomsten van de rechtszaken omtrent precario, denken wij straks een fatsoenlijke reserve te hebben om de eerste jaren de inkomstenval te kunnen opvangen of verzachten.

Alleen de belangrijkste (financiële) ontwikkelingen en risico's zijn opgenomen, voor zover zij ook nieuw zijn en dus bestuurlijke aandacht vragen. Bij het opstellen van de begroting blijkt vaak dat vele kleine bijstellingen toch weer financiële ruimte in beslag nemen, maar we hebben hier bij de totstandkoming van deze kadernota expliciet aandacht voor gevraagd en wij verwachten die kleine bijstellingen tot een minimum beperkt te hebben.

Deze kadernota is, net als vorig jaar, gesplitst. Het begint met een deel A waarin de kaderstellende taak van de raad aan de orde is. Hierin staan enkele nieuwe beleidsvoornemens verwoord maar minder dan afgelopen jaren, omdat veel van het coalitieakkoord is gerealiseerd of 'work in progress' betreft. Bovendien is 2018 het laatste jaar van het coalitieprogramma en het jaar van nieuwe verkiezingen. In deel B staan de gevolgen van autonome ontwikkelingen (zoals CAO, pensioen, inflatie). Hier is weinig kaderstellende invloed op mogelijk. In deel C besteden we aandacht aan de investeringsplanning en deel D bevat de overige meer technische zaken (zoals de berekening van de algemene uitkering) en nieuwe wetgeving. In deel E worden de ontwikkelingen bij onze Verbonden Partijen geschetst, waaronder de BEL Combinatie, met een focus op de financiële wijzigingen.

Beleidsmatig is het coalitieakkoord leidend, een hoofdlijnenakkoord wat doorgaans in samenhang met het collegeprogramma beschouwd wordt. Veel hiervan is inmiddels gerealiseerd of in gang gezet. Om die reden zijn de kaderstellende thema's voor 2018 beperkt, maar zetten wij nog wel in op het afronden van het gemeentelijk Verkeers- en vervoersplan, het centrumplan en het oplossen van het vraagstuk van het aflossen van het hemelwater.

Er staat veel in het teken van de toekomst van Laren als zelfstandige gemeente, sinds de provincie Noord-Holland in februari 2017 een Arhi-procedure is gestart voor de gemeenten binnen Gooi- en Vechtstreek. Wat gaat dit betekenen voor de samenwerking tussen de BEL-gemeenten? Dit wordt echter duidelijker in 2018 en later. Daar kunnen en willen we nu niet op vooruitlopen in deze kadernota.

Kortom we hebben de afgelopen jaren veel werk verzet en dit wordt in financieel opzicht goed zichtbaar in deze kadernota. Laren heeft een robuuste financiële basis, maar ook nog een behoorlijke opgave voor zich.

Tijmen Smit

Ontwikkeling Financieel perspectief 2018 – 2022

Ontwikkeling meerjarenperspectief	S/I	2018	2019	2020	2021	2022
(+ = nadeel; - = voordeel)						
Saldo Programmabegroting 2017		-196.100	-325.301	-2.341.618	-411.342	-411.342
Correctie vrijval Bouwfondsbelegging				1.930.276		
Saldo Programmabegroting 2017 na correctie Bouwfonds		-196.100	-325.301	-411.342	-411.342	-411.342
Autonome ontwikkelingen						
Ontwikkeling Algemene Uitkering Gemeentefonds	S	-255.145	-360.579	-396.440	-384.361	-384.361
Effect herfinanciering lening O/G en U/G kapitaallaasten	S	-25.545	-22.811	-73.310	-70.329	-70.329
Precario ondergronds	S					859.733
Verbonden partijen						
BEL Combinatie	S	61.978	45.508	45.508	45.508	45.508
GNR - toename lasten circa € 3,00 p/inwoner	S	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
GR Regio aanvragen vanuit activiteiten RSA (begrwizj 4-2017)	S	15.000	33.000	33.000	33.000	33.000
GR Regio met name begrotingswijziging 3-2017, ook 5 en 6	S	8.526	10.206	5.166	5.166	5.166
GR Regio Gooi en Vecht aansluiten begroting LRN met G&V	S	6.541	6.541	6.541	6.541	6.541
GR VGV structurele bijdrage indexaties	S	31.118	34.724	33.113	33.113	33.113
GR VGV (BDUR/vaste voet bevolkingszorg) en solidariteit	I	1.500	0	0	0	0
GR VGV Brandweerzorg / Veiligheid mn IFV en Brandweer NL	I	11.307	7.174	0	0	0
Kaderstellend - prioriteiten per programma						
<u>Openbare orde en Veiligheid</u>						
Openbare orde en Veiligheid - uitbreiding BOA capaciteit	I	25.000	0	0	0	0
Openbare orde en Veiligheid - uitbreiding beleidscapaciteit	S	27.000	27.000	27.000	27.000	27.000
<u>Bouwen, wonen, milieu en duurzaamheid</u>						
Omgevingswet - bestemmingsplan Natuurgebieden	I	0	0	40.000	0	0
Vastgoed - incidentele uitbreiding capaciteit	I	14.136	14.136	0	0	0
Milieu - Duurzaamheid	S	35.600	35.600	35.600	35.600	35.600
<u>Wegen, water en verkeer</u>						
Verhogen frequentie onkruidbestrijding inclusief duizendknoop	S	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Onderhoud bomen	S	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
Extra ruimen zwerfafval in het zomerseizoen	I	30.000	30.000	0	0	0
Buurtbus Laren	S	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
<u>Onderwijs</u>						
Faciliteren bewegingsonderwijs	S	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
<u>Cultuur en recreatie</u>						
Onderhoud kunstwerken	I	13.000	0	0	0	0
<u>Sociaal Domein, kosten en inkomsten</u>						
inkomsten OAB VVE (progr 5)	S	-22.800	-22.800	-22.800	-22.800	-22.800
Autonome mutaties Sociaal Domein	S	-201.681	-224.902	-237.907	-237.907	-237.907
Nieuwe structurele subsidies	S	18.500	18.500	18.500	18.500	18.500
Lagere rijksuitkering decentralisaties	I	80.272	79.579	75.223	68.487	68.487
<u>Sociaal Domein, financiële dekking</u>						
Dekking incidentele kosten preventief voorveld uit reserve (AD)	I	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
Vervallen jaarlijkse dotatie aan reserve Sociaal Domein (AD)	S	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
budgetneutrale verwerking mutaties sociaal domein op stelpost	S	255.709	279.624	296.985	303.720	303.720
<u>Algemene dekkingsmiddelen</u>						
Ingroei en bestendighedsreserve precario	I	175.000	300.000	350.000	400.000	-180.000
Correctie kosten huisvesting en exploitatie raadhuis	S	-110.000	-110.000	-110.000	-110.000	-110.000
Saldo Kadernota 2018		-25.084	-168.801	-309.164	-284.103	-4.370

Een toelichting op bovenstaande tabel vindt u in de teksten in deze kadernota.

Niet opgenomen posten

Bijzondere kosten die wij niet hebben opgenomen in de exploitatie maar die wel vermeld dienen te worden zijn de volgende posten.

Bij het opgeven van de kosten van de BEL-combinatie stond een bedrag vermeld zoals hieronder vermeld in de tabel.

Ontwikkeling meerjarenperspectief	S/I	2018	2019	2020	2021
BEL Combinatie	S/I	€ 167.540	€ 145.580	€ 145.580	€ 145.580
Rioolgerelateerde uren	I	€ 105.562	€ 100.072	€ 100.072	€ 100.072
Uren BELcombinatie tlv exploitatie Laren	S	€ 1.978	€ 15.508	€ 15.508	€ 15.508

De kosten voor rioolgerelateerde uren, hoofdzakelijk voortkomend uit de aanpak wateroverlast, worden bekostigd door de rioolheffing en deze heffing dient kostendekkend te worden opgelegd. Nu echter de rioolgerelateerde kosten hoger blijken dan vooraf geraamd, loopt de rioolreserve sneller leeg dan vooraf verwacht. Bij de start van de aanpak wateroverlast is afgesproken dat deze kosten zouden worden gedekt uit de inkomsten uit de rioolheffing. Vasthoudend aan deze afspraak dient, voor de behandeling van de begroting, helderheid worden gegeven over de ontwikkeling van de rioolreserve afgezet tegen de geraamde kosten van de BEL-combinatie voor deze aanpak. Dit kan consequenties hebben voor de hoogte van de rioolheffing op termijn.

Structurele kosten veiligheidsregio

Dit college betwist niet dat, in de huidige constellatie en met de huidige kennis, de stijgende kosten voor de Veiligheidsregio dienen te worden opgenomen in de begroting, wij zijn ook bereid daarvoor ruimte te maken. De bedragen staan hieronder genoemd. Een meerderheid van de colleges in de regio heeft echter verzocht de toegenomen voorgestelde kosten nog eens onafhankelijk tegen het licht te houden en nemen het tot die tijd op in de risicoparagraaf. Voor een deel van de voorgestelde kosten volgen wij deze gemeenten, maar voorzien vooralsnog wel dat deze kosten bij de begroting alsnog worden opgevoerd al dan niet met een reductie of toekomstige kostenreductie. De incidentele kosten zijn wel opgenomen, deze volgen hoofdzakelijk uit de opgestelde spelregels waarbij ook een minimaal weerstandsvermogen is opgesteld. Tevens vindt u in het overzicht van de kadernota wel een kleine correctie ten behoeve van de solidariteitsregeling.

Voor de Larense begrotingsbehandeling van dit najaar verwachten wij helderheid over deze structurele kosten, vooralsnog nemen wij ze op in de risicoparagraaf. Wel nemen we de structurele kosten op die voortkomen uit de nominale ontwikkelingen (loon/prijsstijging) en de stijging van de pensioenpremie. Dit betreft grofweg 38,5% van de gevraagde hogere structurele bijdrage.

Voor de begroting 2018 gaat het om een totaalbedrag € 464.420 gespecificeerd als volgt.

- Loonindexatie € 220.000
- Prijsindexatie € 105.000
- Pensioenpremie € 139.420

De structurele ontwikkelingen betreffen circa € 1.207.000,-. Wij nemen het Larens deel van de gevraagde € 742.000,- op in de risicoparagraaf. Hieronder is deze berekend.

Ontwikkeling meerjarenperspectief	S/I	2018	2019	2020	2021
GR VGV gevraagde structurele bijdrage	S	€ 80.827	€ 90.193	€ 86.009	€ 86.009
GR VGV indexaties opgenomen in kadernota	S	€ 31.118	€ 34.724	€ 33.113	€ 33.113
GR VGV niet opgenomen bijdrage	S	€ 49.709	€ 55.469	€ 52.896	€ 52.896

Deel A. Kaderstellende ontwikkelingen: prioriteiten per programma

Openbare orde en Veiligheid

Voor de veiligheid van de woonomgeving is het wenselijk dat in 2018 extra gecontroleerd wordt. Het handhavingplan is gebaseerd op de huidige BOA-capaciteit, en deze laat extra controle niet toe.

Voor 2018 willen wij projectmatig extra € 25.000 aan inhuururen uittrekken.

Gevraagd bedrag: € 25.000 (incidenteel)

Vanaf 2018 wordt het team Veiligheid uitgebreid met 1 fte voor alle drie BEL-gemeenten. De taken op het gebied van openbare orde en veiligheid zijn in de afgelopen jaren sterk toegenomen. Thema's zoals georganiseerde criminaliteit (ondermijning) en bewustwordingsbijeenkomsten, nieuw beleid en werkwijze op het gebied van Persoonsgerichte Aanpak (PGA), het ondersteunen van burgerinitiatieven zoals de WhatsApp-groepen, High Impact Crime en burgervoorlichting vragen substantieel meer tijd voor een goede uitvoering en coördinatie. Voorgesteld wordt om de nu tijdelijk ingezette uitbreiding met een bedrag van € 18.000 te verhogen tot een bedrag van € 27.000 structureel.

Gevraagd bedrag: € 27.000 (structureel)

Bouwen, wonen, milieu en duurzaamheid

Omgevingswet – bestemmingsplan Natuurgebieden

In 2019 zal naar verwachting de nieuwe Omgevingswet in werking treden. De Omgevingswet wordt de belangrijkste grondslag voor regelgeving omtrent ruimtelijke ordening, gebiedsontwikkeling, milieubeleid, natuurbescherming, waterbeheer, cultureel erfgoed en andere aspecten van de fysieke leefomgeving. De wet komt in de plaats van de 26 wetten die nu een rol spelen bij de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet kent een aantal nieuwe instrumenten zoals de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. Om ons voor te bereiden op de Omgevingswet willen wij in 2020 het bestemmingsplan Natuurgebieden gaan herzien en oppakken als een Omgevingsplan. Hiervoor is, naast het reguliere budget voor bestemmingsplannen/RO, een bedrag nodig van € 40.000.

Gevraagd bedrag: € 40.000 (incidenteel)

Vastgoed

De professionalisering van het gemeentelijk vastgoed, binnen de BEL-combinatie, is in volle gang gezet. Dat was ook noodzakelijk gebleken, het beheer van gemeentelijk vastgoed diende aanzienlijk verbeterd te worden. Het opstellen van de nieuwe Meer Jaren Onderhoud Plannen (MJOP's) en Jaarlijkse Onderhoud Plannen (JOP's) is uitbesteed aan een nieuwe externe partij. In de eerste helft van 2017 vindt de definitieve oplevering van de cijfers plaats. Intern dient daarna nog een financiële vertaalslag gemaakt te worden. Het gaat dan om:

1. Nieuw begrotingsbedrag jaarlijks onderhoud
2. Nieuwe hoogte van de te bepalen dotatie voorziening onderhoud
3. Inzicht in achterstallig dan wel uitgesteld onderhoud.

Streven is de resultaten te verwerken in de begroting 2018 e.v.

Het professionaliseringstraject wordt momenteel doorlopen met de tijdelijke extra inzet van 20 uur (Voor de 3 BEL gemeenten gezamenlijk). Gebleken is dat deze 20 uur structureel nodig zijn om de totale portefeuille vastgoed en grondzaken op een professionele manier te kunnen beheren. Voor de gemeente Laren betekent dit 7 uur extra formatie op dit beleidsveld. Gezien de huidige discussie inzake PIOFACH-taken met de andere gemeenten wordt voorgesteld deze uitbreiding vooralsnog niet structureel op te nemen.

Gevraagd bedrag: € 14.136 (voor 2 jaar incidenteel)

Milieu - Duurzaamheid

Afhankelijk van de uiteindelijke ambitie, die verder wordt uitgewerkt in 2017, is de verwachting dat voor twee dagen in de week iemand ingehuurd moeten worden om uitvoering te geven aan het duurzaamheidsprogramma van Laren. Als dit samen met Blaricum gedaan wordt, die ook ambitie heeft op het gebied van duurzaamheid, betekent dit een jaarlijkse last van € 18.700, uitgaande van het gezamenlijk in dienst nemen van personeel. Behalve mankracht is er is ook projectgeld nodig. Hiervoor is jaarlijks een bedrag nodig van € 10.000.

Het afgelopen jaar is een lokaal particulier initiatief ontwikkeld om vastgoed in Laren te verduurzamen door te investeren in zonnepanelen. Het betreft een stichting zonder winstoogmerk met bestuursleden die onbezoldigd hun werkzaamheden verrichten. Inmiddels is een aantal Larense daken onderzocht op geschiktheid voor het dragen van zonnepanelen, is een beroep gedaan op SDE-gelden en wordt een businesscase uitgewerkt. De stichting beoogt op ideële grondslag een natuurbeschermingsorganisatie, bij voorkeur het GNR, te interesseren om in dit project te participeren en streeft daarmee drie doelen na: duurzame lokale energieopwekking, op een eigentijdse wijze verbinding te maken tussen burgers, natuur- en landschap en het creëren van een inkomstenbron voor natuurbehoud.

Om dit particulier initiatief te stimuleren is het voorstel om de rentelasten van de initiële investering te subsidiëren. Met deze subsidie verbetert de business case en het rendement waarmee een vliegwiel kan ontstaan voor verdere investeringen in verduurzaming van woningen en vastgoed. De beoogde rentelasten en dus subsidie zijn structureel € 6.900.-. Op basis van een principebesluit van de raad kan de betreffende stichting een sluitende businesscase realiseren en in gesprek gaan met belanghebbende partijen over realisatie. Voordat de plannen in een operationele fase komen zullen die met uw gemeenteraad worden gedeeld.

Gevraagd bedrag: € 35.600 (structureel)

Wegen, water en verkeer

Verhogen frequentie onkruidbestrijding op verharding en graskanten steken en bestrijden Japanse Duizendknoop

Op het groenbeheercontract met de Tomingroep is sinds 2012 bezuinigd. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld het laten vervallen van het graskanten steken. Daarnaast zorgt aanwezig onkruid sinds die tijd voor meer gevaar en overlast. Ook het aanzien van de woonomgeving, de kwaliteit van het groen en de veiligheid van de kwetsbare voetgangers is door deze maatregelen afgenomen. Het voorstel is om de frequentie onkruidbestrijding te verhogen en de graskanten weer te steken.

Er is daarnaast sprake van overlast van invasieve plantensoorten, zoals de Japanse Duizendknoop. Deze zijn schadelijk voor de biodiversiteit en verdringen overige plantensoorten. De overlast is groter dan verwacht en het lijkt erop dat circa vijf jaar aan bestrijding nodig is om de zeer woekerende plantensoort tegen te gaan.

Voorgesteld wordt om met ingang van 2018 voor een periode van vijf jaar, jaarlijks voor de extra onkruidbestrijding en bestrijding van de Japanse duizendknoop tezamen een bedrag van € 25.000 uit te trekken.

Gevraagd bedrag: € 25.000 (structureel)

Onderhoud bomen

Zoals gemeld aan de gemeenteraad in december 2016 is het budget voor een veilig bomenbeheer ontoereikend. Ook is aangekondigd dat een voorstel voor ophoging van het onderhoudsbudget wordt opgenomen in de kadernota. Voor snoeionderhoud is jaarlijks € 40.000 beschikbaar en voor de vervanging van bomen jaarlijks € 9.000. Uitgaand van het aantal te onderhouden gemeentelijke bomen (6.000 stuks) en de gemiddelde leeftijd van de bomen (50 jaar) is budget nodig van € 15 per boom per jaar, oftewel € 90.000 op jaarbasis. Op het onderhoudsbudget ontstaat hierdoor een tekort van circa € 40.000 op jaarbasis. Het is wenselijk om het budget hiermee te verhogen.

Gevraagd bedrag: € 40.000 (structureel)

Extra ruimen zwerfafval in het zomerseizoen

De inzet voor het ruimen van zwerfafval wordt versterkt met een man/vrouw met bakfiets in een ruime periode rond de zomer (30 weken) voor een schonere woonomgeving. Deze inzet vindt ook plaats buiten het centrum. Het

benodigde budget voor deze extra man/vrouw bedraagt € 30.000 op jaarbasis. Vooralsnog wordt dit voor 2 jaar gevraagd.

Gevraagd bedrag: € 30.000 (incidenteel, voor 2 jaar)

Buurtbus Laren

Door de portefeuillehouder verkeer is de wens uitgesproken tot het instellen van een buurtbus in Laren, die alle openbare- en zorginstellingen met elkaar verbindt en gereden wordt door vrijwilligers. Dit als aanvulling op het reguliere openbaar vervoer. De eerste verkennende besprekingen zijn gevoerd met Syntus. De kosten voor het exploiteren van een bus en de reguliere kosten voor onderhoud van de halte voorzieningen, brandstof, opleiding en keuring van vrijwilligers en buurtbusvereniging etc. worden geraamd op € 15.000 per jaar. Hierbij wordt er voorlopig van uitgegaan dat de bus door de provincie ter beschikking wordt gesteld en onderhouden.

Gevraagd bedrag: € 15.000 (structureel)

Onderwijs

Faciliteren bewegingsonderwijs

De gemeente is verantwoordelijk voor het faciliteren van het bewegingsonderwijs. Hiervoor ontvangt de gemeente-middelen. Deze middelen worden vertaald naar een klokurenvergoeding waarmee het gebruik van sporthallen of speellokalen worden bekostigd mits de school niet zelf over deze voorziening beschikt. De Binckhorst maakt vanaf groep 3 gebruik van de gymvoorziening van College de Brink en de groepen 1 en 2 maken gebruik van een speellokaal gevestigd in Schering en Inslag. Voor het gebruik van deze voorziening verstrekt de gemeente een klokurenvergoeding aan de aanbieder. De hoogte van deze vergoeding hangt samen met het aantal leerlingen. Gezien het feit dat het aantal leerlingen van de Binckhorst het afgelopen jaar sterk is toegenomen, is de huidige huurvergoeding te laag. Het voorstel is om kostensoort huren structureel te verhogen van € 19.000 naar € 25.000.

Gevraagd bedrag: € 6.000 (structureel)

Cultuur en recreatie

Grondig onderhoud kunstwerken

Bij de kunstwerken is geconstateerd dat er sprake is van achterstallig onderhoud. Om de kunstwerken versneld in optimale staat te krijgen is incidenteel grondig onderhoud gewenst. De kosten hiervan worden geraamd op € 13.000,-.

Gevraagd bedrag: € 13.000 (incidenteel)

Sociaal Domein

Organiseren preventief voorveld

In de begrotingen 2018 van de afzonderlijke BEL-gemeenten is een post opgenomen voor het organiseren van het preventief voorveld. Het betreft een bedrag van € 30.000. Het voorstel is om in de begroting 2018 en de daaropvolgende jaren wederom een bedrag van € 30.000 op te nemen. Voor deze incidentele uitgaven is bij de jaarrekening 2016 een bestemmingsreserve van € 150.000,- ingesteld.

Uit de initiatieven van 2017 komt een aantal voorzieningen voort die structureel een plek krijgen in de begroting. Dit betreft Tijd voor meedoen (€ 8.300), dag van de mantelzorg (€ 3.000), het sociaal wijkteam (€ 2.500), Inmarkt Laren (€ 2.500) en PC Helpdesk (€ 2.200). In totaal betreft dit een bedrag aan structurele subsidies van € 18.500.

3F taalniveau eis voor de VVE-locaties

Aan de gemeente Laren wordt met ingang van 2017 extra middelen – de zogenoemde onderwijsachterstandenbeleid (OAB-gelden) – toegekend. Deze zijn ook bedoeld voor het verhogen van het taalniveau van de pedagogisch medewerkers die werkzaam zijn in de voorschoolse educatie (VVE). De onderdelen 'mondelinge vaardigheden' en 'leesvaardigheden' moeten naar het niveau F3 worden verhoogd. Kleine gemeenten hebben de verplichting dit op 1 augustus 2019 georganiseerd te hebben. De hiertoe extra te ontvangen OAB-

middelen worden op het desbetreffende product in de begroting 2018 en volgende jaren verantwoord. Het betreft extra inkomsten van een specifieke uitkering van € 22.792 minimaal tot en met 2021. (programma Onderwijs)

De extra kosten voor deze eis zijn al bij de begroting 2017 geraamd. Hiervoor is de dekking gezocht binnen het budget van het Sociaal Domein. Om deze reden worden deze extra inkomsten ook ten gunste van het totale budget voor het Sociaal Domein gebracht.

Overige ontwikkelingen Sociaal Domein

Bovenstaande ontwikkelingen zijn onderdeel van een pakket aan maatregelen binnen het Sociaal domein. Dit betreft zowel autonome ontwikkelingen als nieuw beleid.

In één overzicht betreft dit de volgende ontwikkelingen:

Autonome mutaties	2018	2019	2020	2021
Bijstandsvoorzieningen	-188.407	-216.168	-234.163	-234.163
Kwijtschelding belastingen	30.000	30.000	30.000	30.000
WMO maatwerk	-19.700	-19.700	-19.700	-19.700
Jeugd maatwerk	-102.700	-102.700	-102.700	-102.700
prognose mantelzorgcompliment	6.120	8.360	11.050	11.050
Algemene voorzieningen WMO en subsidies	10.000	10.000	10.000	10.000
Regio G&V: Veilig Thuis en andere autonome ontwikkelingen	63.006	65.306	67.606	67.606
Totaal autonome mutaties :	-201.681	-224.902	-237.907	-237.907
Beleidsvoornemens	2018	2019	2020	2021
Nieuwe structurele subsidies	18.500	18.500	18.500	18.500
Totaal mutaties waarvan besluitvorming nog niet definitief:	18.500	18.500	18.500	18.500

Overige ontwikkelingen Sociaal Domein

In de loop van 2017 wordt er een benchmark / formatieberekening voor de uitvoeringskosten van de HBEL gehouden.

Financiering Sociaal Domein

Uitgangspunt is dat de kosten voor het Sociaal Domein overeenkomen met de bijdrage die het Rijk hiervoor beschikbaar stelt en de afgelopen jaren is dat ruimschoots gelukt, zo blijkt uit de recente jaarrekeningen. Mee- en tegenvallers moeten dan ook binnen dit budgettair kader worden opgevangen. Bij de begroting 2017 is het saldo van alle mutaties in een "stelpost" in de begroting opgenomen als een soort taakstelling. In de meerjarenbegroting 2017 waren de geraamde budgetten namelijk hoger dan beschikbaar was voor het Sociaal Domein. Dat resulteerde in die taakstelling die, als we geen overschot bij de jaarrekening zouden hebben, zou resulteren in een onttrekking aan de reserve aan het einde van het jaar. Met de huidige begroting komt die taakstelling te vervallen en passen de bestaande posten, alsmede nieuw beleid, binnen het door de Rijk beschikbaar gestelde bijdrage. Dat heeft te maken met realistische correcties op een aantal posten en het vervallen van de jaarlijkse dotatie van € 100.000,- aan de reserve. Deze dotatie kan komen te vervallen doordat de reserve al in kortere tijd op een niveau is aangekomen die robuust te noemen is.

De ontwikkeling van de ruimte cq het tekort binnen het Sociaal Domein geeft het volgende beeld:

Ontwikkeling budgetoverschot/tekort Sociaal Domein op stelpost	2018	2019	2020	2021
Stelpost uit meerjarenbegroting 2017 (taakstellend):	-171.494	-259.991	-261.501	-261.501
Mutatie kadernota	255.709	279.624	296.985	303.720
Actuele stelpost Sociaal Domein (bestedingsruimte)	84.215	19.633	35.484	42.220

Vergelijking budgetruimte met positief resultaat in 2016

Op het Sociaal Domein is een aanzienlijk positief resultaat behaald in 2016. Ondanks de budgetneutrale mutaties in het Sociaal Domein, wordt voor 2018 en volgende jaren toch nog voorzien in een gering overschot. Komende jaren vergen nog nadrukkelijke inspanning om de financiële effecten op het sociaal domein goed te kunnen volgen.

Vergelijking 2018 t.o.v. 2016	Saldo 2016	Saldo 2018	Vershil *	effect voor uitgaven in progr. SD
Meerjarige raming begroting 2016 saldo op programma sociaal Domein	6.091.500	5.422.800	-668.700	Minder budgetruimte
hoogte decentralisatieuitkering (huidige raming 2018 t.o.v. raming meerj.begr 2016)	2.476.100	2.544.000	67.900	Meer budgetruimte
Effecten kadernota 2017: minder uitgaven Sociaal Domein		-78.300	-78.300	Minder budgetruimte
Effecten begroting 2017, budgetverschuiving naar andere programma's		-78.600	-78.600	Minder budgetruimte
Effecten kadernota 2018, budgetverschuiving van andere programma's		22.800	22.800	Minder budgetruimte
Effecten kadernota 2018, dekking uit reserves		130.000	130.000	Meer budgetruimte
Lagere budgetruimte 2018 binnen Sociaal Domein			-604.900	
Incidentele voordelen in 2016 voortkomend uit 2015:	-	-	-375.000	Meer uitgaven in 2018
Kaderstellend in 2018 t.o.v. uitgaven 2016:			-979.900	

Deel B. Autonome ontwikkelingen

Algemene uitkering

Het uitgangspunt voor deze kadernota is vastgelegd in de begroting en de daaropvolgende september- / decembercirculaire, waarvan de laatste gelukkig weer eens een positief effect laat zien. Voor het jaar 2018 is een hogere bijdrage vanuit het Gemeentefonds voorzien van € 251.695, oplopende naar een bedrag van € 392.990 in 2020 (bijlage 1).

Herfinanciering leningen

We hebben onderzoek gedaan naar vermindering van de te betalen rentelasten. Op reguliere wijzen was dat nauwelijks realiseerbaar vanwege de gevraagde boeterente (agio) voor het vervroegd aflossen. Na bestudering van de portefeuille met uitstaande leningen bleek dat door het inzetten en vervroegd laten terugbetalen van de openstaande gelden in het BNG Bouwfonds aanzienlijke besparingen op de rentelasten mogelijk zijn. Deze herfinanciering levert nu nog een voordeel van € 25.545,- in 2018 op, in 2019 een voordeel van € 22.811,-, oplopend naar ruim € 70.000,- vanaf 2020.

Precario

Het kabinet heeft bij het indienen van zijn wetsvoorstel gekozen voor een overgangstermijn tot 1 januari 2027, zodat gemeenten de effecten kunnen opvangen van inkomstenderving vanwege het afschaffen van deze vorm van precariobelasting. De duur van de overgangstermijn voor gemeenten voor de afschaffing van de precariobelasting voor nutsnetwerken wordt nu echter beperkt.

Gemeenten mogen tot uiterlijk tot 1 januari 2022 nog precariobelasting op nutsnetwerken heffen. Daarna dus niet meer. Dit heeft effecten voor het financieel beeld met ingang van 2022, omdat dan de inkomsten van ca. € 860.000,- wegvallen. De vraag is in hoeverre dit wordt gecompenseerd via bijvoorbeeld de Algemene uitkering door het Rijk. Dat is nu nog niet bekend.

Gelet hierop wordt voorgesteld om een schommelfonds precario in te stellen, oplopend van € 175.000 voor 2018 tot € 400.000 voor 2019, 2020 en 2021. Hieruit kunnen de eerste effecten van de inkomstental uit worden gedekt vanaf 2022 en verder. Bij de discussie rond precario moet ook nog altijd de onzekerheid als gevolg van de rechtszaak met de netbeheerder worden betrokken.

Deel C. Investeringsplanning

De investeringen worden jaarlijks in een meerjareninvesteringsplan voor de komende vier jaar opgenomen. Het meerjareninvesteringsplan is een totaaloverzicht van alle voorgenomen investeringen.

In principe worden alle investeringen uit de eerste jaarschijf van het meerjareninvesteringsplan door de raad beschikbaar gesteld bij het vaststellen van de programmabegroting. Behalve wanneer de raad expliciet besluit om specifieke investeringen afzonderlijk te behandelen.

De afschrijvingstermijnen zijn tevens in overeenstemming met de Financiële verordening.

Ten opzichte van de investeringsplanning in de programmabegroting 2017 worden de volgende investeringen middels deze kadernota toegevoegd aan de meerjareninvesteringsplanning, te weten:

Investeringsplanning 2018 - 2021	
<u>Jaarschijf 2018</u>	
GVVP 2018	200.000
Wateroverlast - afkoppeling gemeentelijke panden	181.000
Eerste inrichting huisvesting onderwijs	54.256
<u>Jaarschijf 2019</u>	
GVVP 2019	150.000
Wateroverlast - afkoppeling gemeentelijke panden	103.000
<u>Jaarschijf 2020</u>	
GVVP 2020	100.000
Wateroverlast - afkoppeling gemeentelijke panden	48.000
<u>Jaarschijf 2021</u>	
Reconstructie wegen (riooltaandeel)	214.960
Objectmaatregelen (rioolrenovaties)	56.240
Beleids- en beheerplan openbare verlichting	60.000
GVVP 2021	100.000

Hieronder wordt een toelichting gegeven van de nieuwe investeringen in de investeringsplanning.

Wateroverlast – afkoppeling gemeentelijke panden

Op 27 mei 2015 heeft de gemeenteraad van Laren het beleids- en actieplan Wateroverlast vastgesteld en gekozen voor een scenario waarbij zowel de gemeente als de perceeleigenaren hun deel moeten leveren.

De gemeente investeert 1,4 miljoen euro in maatregelen in de openbare ruimte die ervoor zorgen dat de wateroverlast bij hevige regenval tot een minimum wordt beperkt. Er is echter geen rekening gehouden met afkoppeling van de gemeentelijke panden waar afkoppeling dient plaats te vinden de komende jaren. Voor het jaar 2018 zijn de kosten begroot op circa € 181.000, voor het jaar 2019 zijn de kosten begroot op circa € 103.000 en voor het jaar 2020 zijn de kosten begroot op circa € 48.000. Deze investeringen worden opgenomen in de investeringsplanning.

Uitvoeringsprogramma gemeentelijke Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) 2017 t/m 2021

Onderdeel van het GVVP (in wording) is een uitvoeringsprogramma met een maatregelpakket voor de komende planperiode van 5 jaar. Omdat het GVVP nog niet klaar is en er door de raad nog geen prioriteiten zijn gesteld is het uit te voeren maatregelpakket nog niet bekend.

Ook de investeringen en welke jaarlijks terugkerende reguliere kosten moeten worden geraamd.

Voorlopig wordt uitgegaan van de volgende investeringen € 200.000 in 2018, € 150.000 in 2019 en € 100.000 per jaar in 2020 en 2021.

Investerings reconstructies

Voor reconstructies wegen (weg- en riooldeel), objectmaatregelen en vervanging openbare verlichting zijn jaarlijkse investeringsbedragen opgenomen in de investeringsplanning. Voor 2021 gaat het om € 750.960.

Riolering

De planperiode van het huidige Gemeentelijk rioleringsplan (hierna: GRP) en het Beheerplan riolering (hierna: BPR) loopt af op 1 januari 2018. Om aan de wettelijke verplichtingen te voldoen wordt in 2017 een nieuw GRP opgesteld. Het GRP is een beleidsplan dat op hoofdlijnen de invulling van de gemeentelijke water(zorg)taken voor de vastgestelde planperiode, weergeeft.

Het BPR is niet wettelijk verplicht, het is echter een belangrijk hulpmiddel bij het opzetten van een integrale uitvoeringsplanning. Dit plan biedt een overzicht van wat de gemeente beheert, wat de onderhoudstoestand is en wat de beheer- en onderhoudskosten zijn op korte en middellange termijn. Het BPR wordt direct na de vaststelling van het GRP door het college vastgesteld.

In afwachting van het nieuwe GRP en het BPR 2018 t/m 2022 wordt in de investeringsplanning voor de jaarschijf 2021 voor de volgende onderdelen dezelfde bedragen opgenomen als jaarschijf 2020:

- reconstructie wegen, (rioolaandeel) € 214.960
- objectmaatregelen (rioolrenovaties) € 56.240

Alle exploitatie- en investeringsbudgetten worden bij het opstellen van het nieuwe GRP in 2017 geactualiseerd.

Openbare Verlichting

Voor de vervangingsinvesteringen openbare verlichting (LED) is jaarlijks een investeringsbedrag opgenomen in de investeringsplanning. De jaarschijf 2021 is € 60.000.

Deel D. Verbonden Partijen

De Gemeenschappelijke Regelingen (GR-en) waarin de gemeente Laren participeert, zijn op basis van concept kaderbrieven / -nota's effecten voor de gemeente Laren te destilleren. In deze kadernota zijn de effecten opgenomen zoals deze verwacht worden zich te gaan voordoen na de nog te geven inspraak (zienswijze) in de desbetreffende begrotingen.

BEL Combinatie

Financiële uitgangspunten

Ontwikkeling ABP

Door het ABP is onlangs besloten om de pensioenpremies te verhogen van 18,80% naar 21,10%, een premiestijging van 2,3% over de pensioengrondslag. Dit resulteert in een stijging van 12,23% van de door BEL Combinatie aan ABP te betalen pensioenpremies. Daarvan wordt 70% betaald door de werkgever en 30% wordt betaald door de medewerkers. Volgens de sleutels van de DVO wordt de DVO-bijdrage voor deze autonome stijging verhoogd voor Blaricum, Eemnes en Laren met respectievelijk € 37.964, € 34.468 en € 41.814. De medewerkers dragen er € 48.963 aan bij.

Ontwikkeling Consumentenprijsindex

De consumentenprijsindex (CPI) is de maatstaf waarmee we jaarlijks inflatie meten. Om de CPI voor 2018 te bepalen is gebruik gemaakt van gegevens van het Centraal Plan Bureau en het Centraal Bureau voor de Statistiek. Op 30 maart 2016 heeft het CPB de middellange termijn verkenning 2018-2021 gepubliceerd. Uit deze publicatie blijkt dat het CPB een inflatie voor de periode 2018 verwacht van 1,6%. De Europese Centrale Bank (ECB) streeft op termijn naar een inflatie van ongeveer 2%. Dit doel hoopt de ECB te bereiken door waardepapieren op te kopen en hiermee de geldhoeveelheid te verruimen. Uit een publicatie van juni 2016 verwacht de ECB voor 2017 en 2018 een inflatie van respectievelijk 1,3% en 1,6%. Bij het opstellen van de begroting 2017 hebben wij rekening gehouden met een inflatie van 1%. De verwachting van het CPB is dat de inflatie voor 2017 lager zal uitkomen. Omdat de werkelijke inflatie achterblijft bij de geraamde inflatie wordt voor 2018 rekening gehouden met een percentage van 1 % in plaats van 1,6%.

Personeel BEL Combinatie

Het is de intentie van de directieraad om stevig te investeren in de kwaliteitsslag die noodzakelijk is voor de maatschappelijke ontwikkelingen en de daaruit voortvloeiende vernieuwing van de gemeentelijke dienstverlening aan de inwoners. In 2017 is de organisatie gestart met inzet van een aantal trainees met een doorloop naar 2018. Doel hiervan is enerzijds een kwaliteits- en energie impuls. Anderzijds een manier om jonge professionals in te kunnen laten stromen op vacatures die moeilijk in te vullen zijn. Cruciaal voor de ontwikkeling van de organisatie is de ontwikkeling van medewerkers, zowel vaktechnisch als ook de persoonlijke ontwikkeling. De teamontwikkeling wordt aangejaagd door de SWOT-analyse die in 2017 is gehouden, en door de feedback trainingen. Overall wordt ingezet op de omslag in het denken over ontwikkelen. Het nieuwe beleid is erop gericht dat medewerkers zelf verantwoordelijkheid nemen voor de eigen ontwikkeling en verloop van hun loopbaan. De toekomst van de BEL Combinatie en de BEL-gemeenten versterkt de noodzaak en de wens om medewerkers maximaal in hun kracht te zetten, zowel persoonlijk als in hun professionaliteit.

Ontwikkelingen waar vanuit wet- en regelgeving gevolg aan moet worden gegeven wordt verwerkt in de kadernota van de BEL Combinatie. Overige ontwikkelingen worden via de kadernota's van de drie gemeenten in beeld gebracht

en vervolgens in opdracht gegeven aan de BEL Combinatie. Voor 2018 betreft het voor de BEL Combinatie de volgende onderwerpen:

team	omschrijving	fte	bedrag	dekking
RO	Volkshuisvesting Invoering nieuwe woningwet	0,44	32.540	DVO BEL gemeenten
AB	Uitbreiding milieustation Eemnes	1	47.415	DVO Eemnes
KCC	Onderzoek benodigd capaciteit	1,5	68.933	DVO BEL gemeenten
O&O	Formatie-uitbreiding inkoop met 12 uur	0,33	27.345	DVO BEL gemeenten
OR	Formatie herstel team Openbare Ruimte	1	83.488	DVO BEL gemeenten
AB	Opbouwen beheermaatschappij straatmeubilair	1	60.000	DVO BEL gemeenten
C&F	Formatie-uitbreiding P&C t.b.v. concern control	PM	PM	DVO BEL gemeenten
	Totaal		319.721	

KCC

Om de visie op dienstverlening volwaardig te kunnen uitvoeren is in 2016 is een (intern) onderzoek uitgevoerd door BMC naar de benodigde formatie van het KCC. Uit het onderzoek blijkt dat het KCC een onderbezetting heeft van 1,5 fte ten opzichte van de begrote formatie. Daarnaast is op termijn nog 1 fte extra nodig om Antwoord© Fase 4 conform te kunnen werken. Deze laatste is nu niet meegenomen in deze kadernota.

Inkoop

In de managementletters van de BEL Combinatie is al meerdere malen opgemerkt dat de inkoop een kwetsbaar onderdeel is van de BEL Combinatie. Gelet op het feit dat een rechtmatige inkoop een steeds belangrijkere rol speelt binnen de BEL Combinatie en ook binnen de regio, is het aantal uur dat nu beschikbaar is voor inkoopadvies ontoereikend. Een uitbreiding met 12 uur per week is daarvoor benodigd.

Team Openbare Ruimte

Bij de laatste reorganisatie van het team Openbare Ruimte is onder meer de functie verkeer wegbezuinigd. In 2015 is echter al geconstateerd dat dit, gelet op de vele vragen op het gebied van verkeer van onze drie opdrachtgevers, een ongewenste situatie bleek. Daarom is al besloten om dit terug te draaien en de formatie verkeer opnieuw toe te voegen aan het team Openbare Ruimte. In deze kadernota wordt dit financieel verwerkt.

CISO

Er is een groot belang op een goed geborgd stelsel van afspraken m.b.t. de Informatiebeveiliging versneld op te bouwen, waarmee zal worden voldaan aan de eisen van de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG). Daarom wordt via deze Nota van Wijziging vanaf 1 mei 2017 1 fte. in de 1e begrotingswijziging 2017 opgenomen voor een CISO(Chief Information Security Officer). Structureel wordt nu gedacht aan de inzet vanaf 2018 van 0,5 fte. Dit budget wordt via de Kadernota 2018 echter incidenteel geraamd, omdat de uitkomsten van het onderzoek naar samenwerking op het gebied van de ondersteunende PIOFACH-taken nu nog niet bekend zijn. De uitkomsten daarvan zullen ook van invloed zijn op de invulling van een structurele bezetting die nodig is voor de CISO-taken, alsmede voor een functionaris Gegevensbescherming in het kader van de invoering van de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming per mei 2018.

GR Regio Gooi & Vechtstreek

De totale lastentoeename in 2018, ten opzichte van de bijgestelde begroting 2017, bedraagt € 92.553,- en wordt mede veroorzaakt door de laatste niet meer geheel juist verwerkte begrotingsmutaties 2016. Van deze toename komt een bedrag ten laste van het Sociale Domein van € 51.226,-, deze wordt binnen het taakveld zelf opgevangen.

Daarnaast wordt de huisvuilinzameling, door de verdere uitrol van het project “Van Afval Naar Grondstoffen” (VANG) iets kostbaarder (€ 34.786,-). Dit wordt via de afvalstoffenheffing weer in rekening gebracht bij de inwoners. Het daadwerkelijk resterende structurele negatieve effect op de begroting van Laren bedraagt € 6.541,-.

De regio stelt op dit moment voor om vanaf 1 januari 2018 de bijdrage structureel met €1,50 per inwoner te verhogen en vanaf 1 januari 2019 opnieuw structureel met € 1,50 te verhogen.

GR Veiligheidsregio (GR VGV)

Zie opgenomen tekst op pagina 7 van deze kadernota.

Goois Natuur Reservaat (GNR)

Toename lasten van circa € 2,00 per inwoner

De ontvangen conceptbegroting 2018 vanuit het GNR laat een stabiele bijdrage zien van de Gooise gemeenten. Hierbij wordt echter wel aangegeven dat vooralsnog wordt gerekend met de bijdrage vanuit Amsterdam (in afwachting van de uitspraak en onderhandeling aangaande de nieuw te sluiten samenwerkingsovereenkomst) alsmede dat de kosten vanuit de Transitie, vanwege nog niet genomen besluiten, nog niet verwerkt zijn in deze werkbegroting. Er is wel aangegeven dat er prijsinflatie en loon indexaties worden ingecalculeerd van circa € 100.000,-. De opgestelde meerjarenraming laat een kostentoeename van in totaal € 345.000,- voor 2018 zien. Dit komt voor de gemeenten neer op een toename van circa € 3,= per inwoner.

Wij hadden reeds een voorschot genomen op te verwachten meerkosten, via een extra bijdrage van € 1,= per inwoner. Per saldo resulteert dit in een toename van de bijdrage van circa € 2,= per inwoner. Hiertoe is in deze kadernota een bedrag verwerkt van € 20.000,-.

Deel E. Algemene dekkingsmiddelen

Afvalstoffenheffing

In 2018 zal net als in 2017 een deel van de reserve afvalstoffenheffing worden teruggestort aan de huishoudens. Het uitgangspunt van de afvalstoffenheffing is dat deze kostendekkend wordt opgelegd.

Algemene Uitkering

Algemeen

Voor deze kadernota wordt gebruik gemaakt van de decembercirculaire van het gemeentefonds 2016.

De uitkomsten van de meicirculaire worden opgenomen in de programmabegroting 2018.

De belangrijkste items uit deze circulaire zijn:

- € 100 miljoen voor inkomensondersteuning aan kinderen in armoede, waarvan € 85 miljoen voor gemeenten
- € 3,75 miljoen voor armoedebestrijding onder ouderen
- specifieke verdeling gemeenten toevoeging Sociaal Domein inzake Wlz-indiceerbaren

Uitgangspunten

Voor de berekening van de algemene uitkering is uitgegaan van de aantallen, die gebruikt zijn voor de begroting 2017-2020, gebaseerd op de meicirculaire 2016.

Decembercirculaire 2016

Op basis van de decembercirculaire 2016, is het beeld voor de gemeente Laren als volgt (exclusief sociaal domein):

Ontwikkeling algemene uitkering	2018	2019	2020	2021
Decembercirculaire 2016	7.580.687	7.657.690	7.731.925	7.719.846
Programmabegroting 2017	7.325.542	7.297.111	7.335.485	7.335.485
Voordelig effect algemene uitkering	255.145	360.579	396.440	384.361

Bijlage: memo subsidieplafond Laren

De raad kan jaarlijks bij de vaststelling van de programmabegroting besluiten tot het instellen van subsidieplafond(s). Enkele jaren geleden was het gebruikelijk dat bij het voorstel over het vaststellen van de begroting op grond van de Algemene subsidieverordening (ASV) een voorstel werd voorgelegd om het subsidieplafond voor het betreffende jaar vast te stellen.

In 2015, 2016 en 2017 is dat niet gebeurd.

Het voorstel is om ook in 2018 geen subsidieplafond in te stellen.

Hierbij spelen de volgende overwegingen:

- De nieuwe taken binnen het sociaal domein hebben consequenties voor het aantal, de omvang en de wijze van verstrekken van subsidies. Sinds enige tijd is bovendien een tendens zichtbaar waarin steeds meer onderdelen van dienstverlening binnen het sociaal domein worden bekostigd via persoonsvolgende financiering. Persoonsvolgend financieren houdt in dat een subsidie wordt gegeven op grond van het aantal cliënten dat recht heeft op een voorziening volgens bepaalde criteria. Daarbij gaat het om zogenaamde open einde regelingen. Dit verhoudt zich niet tot een subsidieplafond, want voor bepaalde voorzieningen kan een subsidie wettelijk niet geweigerd worden op grond van het ontbreken van een budget. Om die reden kon ingaande 2015 geen toepassing gegeven worden aan het op grond van de ASV vaststellen van een subsidieplafond.
- In de praktijk zal het ontbreken van een subsidieplafond naar verwachting geen problemen opleveren. De belangrijkste functie van een subsidieplafond is het kunnen afwijzen van aanvragen om de enkele reden dat het budget al is uitgegeven. Dat is vooral van belang bij specifieke subsidiebudgetten waarop door een ieder die aan zekere voorwaarden voldoet op aanvraag subsidie zal worden verleend, met daarbij als principe “wie het eerst komt, het eerst maalt”. Denk bijvoorbeeld aan energiesubsidies eigen woningen. Van dergelijke budgetten is in het kader van de welzijnssubsidies geen sprake.
- De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft een nieuwe versie van een model ASV in voorbereiding. Wij zijn voornemens om najaar 2016 een herziening van de lokale verordening aan de raad voor te leggen, die zowel op dat nieuwe model als op het alsdan bestaande inzicht in de uitvoeringspraktijk is toegesneden. Het voorgaande is eveneens aangegeven in de Lokale Keuzenota Sociaal Domein 2015-2018 (paragraaf 3.8, pag. 24/25).
- Met het instellen van een plafond krijgt het college minder ruimte om in te spelen op ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein. Ook zonder subsidieplafond zullen aanvragen echter door het college moeten worden beoordeeld op eventuele dekking en kunnen worden afgewezen op grond van de ASV en de daarbij behorende beleidsregels.

Uiteraard blijft daarbij als steeds voorop staan dat het college slechts subsidies verstrekt binnen het door de raad vastgestelde kader, met de begroting. Mét of zonder een subsidieplafond.